

VIETNAM

Lịch chương trình

„Giải thưởng Bùi Xuân Phái – Vì tình yêu Hà Nội” – Giải thưởng cho cuốn sách ảnh „Hà Nội: CAPITAL City”

Michael Waibel sẽ kể về những điều đã lôi cuốn anh ở thủ đô của Việt Nam.

29.9.2015

+84 4 37342251 - Máy lẻ 35

✉ thihoabinh.tran@hanoi.goethe.org

Phóng to

Xin được chúc mừng anh Michael Waibel với giải thưởng „Bùi Xuân Phái – Vì tình yêu Hà Nội 2015” cho cuốn sách ảnh „Hà Nội – CAPITAL City” được trao ngày 23 tháng 9 năm 2015. Cuốn sách với hơn 600 hình ảnh trình bày đa dạng không gian, góc nhìn xã hội về sự phát triển của thành phố cũng như cuộc sống tại thủ đô đã được hoàn thành trong sự cộng tác chặt chẽ với Viện Goethe Hà Nội. Trong cuộc phỏng vấn, Michael Waibel sẽ kể điều gì ở Hà Nội đã lôi cuốn anh và những sự thay đổi của thành phố được anh quan sát được từ nhiều năm qua.

1. Anh đã nghiên cứu sự phát triển của Hà Nội từ khi nào, và điều gì đã cuốn hút anh ở đô thị này?

Tôi tới Hà Nội lần đầu vào năm 1996 để tìm một đề tài thích hợp cho luận văn tiến sĩ và ngay lập tức đã phải lòng thành phố này. Ấn tượng lớn nhất trong tôi vẫn là hồ Hoàn Kiếm với tháp rùa và công viên xung quanh, nơi đây đối với tôi rõ ràng là trái tim và tâm hồn của Hà Nội, chính vì thế tôi đã chọn hình ảnh hồ Hoàn Kiếm làm trang bìa cho cuốn sách của mình. Tới tận hôm nay, mỗi khi tới Hà Nội tôi đều lái xe máy vòng quanh hồ Hoàn Kiếm ít nhất một lần trong ngày. Đặc biệt xúc động chính là Lễ kỷ niệm 1000 năm Thăng Long – Hà Nội năm 2010, lúc đó những con phố xung quanh hồ Hoàn Kiếm đều tắc nghẽn bởi xe cộ và hàng nghìn người, chắc trong đó có cả những người đến từ các tỉnh thành khác cùng tập trung để hưởng không khí đặc biệt của ngày lễ.

Trước sau tôi vẫn luôn nhận thấy sự hấp dẫn ở kiến trúc pha trộn đầy cảm hứng của Hà Nội như: Những di tích thời phong kiến tự chủ, những đại lộ đầy cây xanh thời kỳ thuộc địa, những biệt thự sang trọng trong các khu vườn yên tĩnh, rất nhiều chùa chiền tĩnh lặng, luôn bắt gặp những công trình tiêu biểu được xây dựng trong giai đoạn cao trào của nền kinh tế kế hoạch tập thể và chỉ có rất ít những khu nhà cao tầng hiện đại.

Ngoài ra tôi cũng thấy hấp dẫn bởi công việc buôn bán trong các con ngõ nhỏ ở phố cổ, nơi người ta không chỉ buôn bán các loại mặt hàng chuyên dụng mà còn sản xuất ngay trong các không gian đó. Sau chuyến thăm Việt Nam đầu tiên, tôi đã nhận ra rằng Hà Nội sẽ là trọng tâm trong luận văn tiến sĩ của mình và tôi cũng quyết định nghiên cứu sự thay đổi của kinh tế và không gian xã hội khu vực phố cổ như kết quả của việc cải cách kinh tế thị trường trên bình diện nhà nước. Trong đó, tôi quan tâm trước tiên đến vai trò của những người buôn bán tư nhân, chiến lược kinh tế cá nhân của họ và hệ quả của nó đối với không gian phố cổ trong góc nhìn của kiến trúc.

2. Hà Nội thay đổi thật nhanh chóng và cuốn sách của anh cũng chỉ ra điều đó: Vậy sự thay đổi đó của thành phố có thể nhận thấy rõ nhất và cảm thấy rõ nhất ở điểm nào?

Sự đổi thay của thành phố rất đa dạng, khi tôi tới Hà Nội lần đầu tiên năm 1996 phần lớn người dân đều tương đối nghèo giống nhau, hầu như không có xe ô tô riêng, rất ít nhà hàng và cửa hiệu kinh doanh thiết bị điện tử. Tôi không thể nhớ được bất kỳ cột đèn tín hiệu giao thông nào, còn ngày nay, hạ tầng giao thông đã quá tải trầm trọng, thường xuyên tắc đường và Hà Nội đã trở thành một thành phố tiêu dùng. Đồng thời cũng phải nói ngay rằng, ngày nay người dân đã có một cuộc sống tốt hơn trước rất nhiều.

Đã hình thành một mật độ xây dựng rất lớn, vươn lên cả chiều cao và chiều rộng, trước tiên là ở khu trung tâm thành phố và ngày càng nhiều ở khu vực ngoại vi với sự mở rộng của các khu xây dựng mới. Thật may mắn khi những khu nhà cao tầng chỉ xuất hiện chủ yếu ở khu vực ngoại ô. Hà Nội đã đúng khi làm theo hình mẫu của thành phố Paris khi không cho phép xây dựng ở trung tâm những khu nhà cao tầng. Đáng buồn, trong quá trình đổi thay, nhiều công trình xây dựng lịch sử cũng đã bị mất đi. Đáng tiếc, sự dỡ bỏ những kiến trúc từ thời kỳ thuộc địa đã xây ra mà không được ngăn chặn. Nhiều kiến trúc rơi vào tình trạng cổ tình hoặc vô tình bị lãng quên cho nên những đề nghị cải tạo chuyên môn không thể thực hiện được nữa và việc phá dỡ đã trở thành một lựa chọn không có giải pháp thay thế.

Một phần, người ta thiếu ý thức và phần khác là sự thiếu thốn nguồn tài chính đã hạn chế công tác gìn giữ các công trình lịch sử. Để hiểu thường là do áp lực khai thác kinh tế quá lớn. Trong một số trường hợp, đã có những hình mẫu thành công trong việc phục chế các biệt thự cũ thời thuộc địa sau đó chuyển đổi sang hình thức khai thác thương mại hiệu quả. Trong chương sách „Thay đổi theo dòng thời gian” rất nhiều mặt

đổi thay của thành phố đã được chú giải ấn tượng.

3. Trong cuốn sách về Hà Nội của mình, anh đã trình bày hình ảnh thành phố không chỉ từ trên cao với những bức hình hoành tráng mà còn từ bên trong, thông qua các bức ảnh chân dung nhiều tầng lớp sống ở Hà Nội. Liệu có một „hình mẫu người Hà Nội“ không? Và nếu có, anh sẽ mô tả về họ như thế nào?

Đối với tôi, việc trình bày cuộc sống thường nhật và môi trường sống của dân cư Hà Nội là rất quan trọng và thông qua đó, có thể đưa ra một toàn cảnh đời sống từ nghèo khó tới giàu có của Hà Nội. Cuối cùng thì một thành phố không chỉ là các công trình kiến trúc mà hình ảnh của nó dứt khoát là do cư dân ở đó tạo ra. Hơn nữa tôi là một người ủng hộ mạnh mẽ việc phát triển đô thị từ dưới lên với sự tham dự của người dân qua khẩu hiệu „*Cities for People – Đô thị cho dân chúng*“ và tôi thấy trong trường hợp còn riêng biệt đặc trưng của Việt Nam vẫn còn nhiều tiềm năng.

4. Và câu hỏi cuối cùng: Từ nhiều năm nay, anh đã quay lại Hà Nội nhiều lần, vậy anh có một địa điểm yêu thích riêng tư nào không?

Trong nhiều năm, tôi đã được phép làm quen với nhiều địa điểm rất hấp dẫn ở Hà Nội, bên cạnh hồ Hoàn Kiếm và khu vực quanh Nhà thờ Lớn, cầu Long Biên và khu bãi nổi dưới đó cũng khiến tôi rất thích. Bởi việc xây dựng đê kè thượng nguồn sông Hồng rất tốt cho nên không có mối nguy ngập lụt và khu vực này có thể phát triển thành một địa điểm văn hóa, giải trí, thành một buồng phổi xanh của Hà Nội. Ở đó có thể tổ chức hòa nhạc ngoài trời hoặc xây dựng các bãi tập xe đạp địa hình, trí tưởng tượng về khu vực đó dường như là bất tận.

Hiện thời ở đó cũng có rất nhiều hoạt động nông nghiệp của thành phố, và do không gian nằm ngay cạnh thị trường tiêu thụ Hà Nội cho nên đó cũng là những lý do để chào đón một sự phát triển bền vững. Thời gian rảnh rỗi tôi thường đạp xe dọc theo con đê tới những vùng nông thôn, chỉ vài cây số đã hiện ra một thế giới hoàn toàn khác, và tôi thấy điều đó thật hấp dẫn. Người ta có thể tổ chức những con đường đê này trong trung hạn chỉ dành cho xe đạp và cấm xe tải, đó có thể là một trong những bước kiến tạo nhỏ trên con đường phát triển bền vững hơn. Một trong những biện pháp tốt nhất mà những nhà quản lý Hà Nội đã làm trong những năm vừa qua là việc xây dựng những con đường xung quanh hồ Tây, ở đó đã có sự tham dự của rất nhiều người đi xe đạp. Hiện nay việc lưu thông bằng xe đạp đương nhiên là một lựa chọn có phần xa xỉ, tuy nhiên trong tương lai gần, hy vọng sẽ là một thời kỳ phục hưng. Và điều này từ quan điểm của tôi rất đáng chào đón để xây dựng một giá trị sống tốt hơn cho Hà Nội.

Thông cáo báo chí: